

**ODDZIAŁ POLSKI
POLISH CHAPTER**

Prezes:
Monika Rogozińska
Wiceprezesi:
Prof. dr hab. Tomasz Schramm
Dr hab. prof. UW Mariusz Ziółkowski
Adres:
ul. M. Gandhiego 19 m.39
02-645 Warszawa
Tel/fax: (+48 22)848-46-30
Kom: +48693660667
M.Rogozinska@rp.pl
schramm@amu.edu.pl
mziolkowski@uw.edu.pl
www.explorersclubpoland.pl

**WORLD CENTER
FOR EXPLORATION**

Honorowy Przewodniczący:
Jim Fowler
Honorowy Prezes:
Don Walsh, Ph.D
Prezes:
Alan Nichols
Adres:
46 East 70th Str.
New York, N.Y. 10021
USA
Tel: (212) 628-8383
Fax: (212) 288-4449
www.explorers.org

**RAPORT MERYTORYCZNY DZIAŁALNOŚCI
ODDZIAŁU POLSKIEGO THE EXPLORERS CLUB
W 2011 ROKU**

Stowarzyszenie - Organizacja Pożytku Publicznego: KRS: 0000234398

Zarząd Oddziału Polskiego The Explorers Club (od 23 stycznia 2009 r.):

Prezes - Monika Rogozińska

Wiceprezes ds. Finansowych - prof. dr hab. Tomasz Schramm

Wiceprezes ds. Merytorycznych, Programów i Edukacji - dr hab. prof. UW Mariusz Ziółkowski

Komisja Rewizyjna: Maciej Kuczyński, Jacek Waćławski

Zatrudnieni pracownicy: 0; Wolontariusz: Janusz Milewski

POŻEGNANIE

20 listopada 2011 zmarł Olgierd Budrewicz, dziennikarz, pisarz, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club od 1996 r. Urodził się w Warszawie w 1923 r., ukończył konspiracyjne gimnazjum w okupowanej przez Niemców Warszawie, studiował prawo na podziemnym Uniwersytecie Warszawskim i dziennikarstwo. Żołnierz Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego. Pierwszą podróż zagraniczną odbył w 1956 r. jako palacz na statku handlowym. Dziennikarz, odwiedził i opisał ok. 160 krajów. Jest autorem książek, reportaży, przewodników, albumów. Otrzymał wiele odznaczeń i nagród – ostatnią na miesiąc przed śmiercią. Podczas tej uroczystości podkreślił jak bardzo jest dumny i szczęśliwy z członkostwa w The Explorers Club. Był uroczym dżentelmenem, lojalnym Przyjacielem.

83-letni Olgierd Budrewicz w Chivay w Dolinie Colca, w Andach Peru 13 czerwca 2006 r. Przybył na uroczystość odsłonięcia pomnika na cześć polskich kajakarzy, którzy pierwsi przepłynęli Kanion Colca w 1981 r. - trzej z nich są członkami The Explorers Club. (Fot. Monika Rogozińska)

2.)

Oddział Polski The Explorers Club wzbogacił się o trzech nowych członków.

Dr Małgorzata Dzięwiecka jest geografem, znawcą kultur południowej Afryki, specjalistą wolontariatu - w delcie rzeki Okavango w Botswanie, gdzie mieszkała, stworzyła zawodową szkołę dla niepełnosprawnych. Tworzyła, prowadziła szkoły i sierocińce na trzech kontynentach. Wykłada na uczelni we Wrocławiu.

Małgorzata Dzięwiecka

Sławomir Makaruk - nurek, instruktor nurkowania, kartograf podwodny o zasługach dla archeologii podwodnej - jego wyprawy wzbogaciły Muzeum Etnograficzne w Warszawie. Eksplorator mórz i jaskiń - zdobył kilka polskich rekordów nurkowania w jaskiniach. Ratownik TOPR i wodny. Producent programów telewizyjnych. Właściciel stuletniego statku wielorybniczego, który służył jako baza w ekspedycjach nurkowych.

Sławomir Makaruk

Wojciech Cejrowski - podróżnik, dziennikarz, pisarz, fotografik, poszukiwacz i badacz ginących plemion Amazonii, autor cyklicznych programów telewizyjnych i radiowych. Ze względu na miejsca zamieszkania jest też członkiem jednego z Oddziałów amerykańskich The Explorers Club.

Wojciech Cejrowski przedstawił prezentację o Indianach Amazonii w Centrali w Nowym Jorku 7 lutego 2011

3.)

W marcu 2011 r. odbył się doroczny zjazd The Explorers Club w Nowym Jorku. Oddział Polski reprezentowała Prezes Monika Rogozińska.

1

2

Kolacja Prezesów Oddziałów (Chapter Chairs Dinner) oraz zebrania Prezesów Oddziałów z Radą Dyrektorów (Chapters Chairs Meeting) 18 i 19 marca w Centrali The Explorers Club na Manhattanie. Na zdjęciu 1. przemawia Monika Rogozińska; przy stole Lori Karnath – Prezes The Explorers Club z mężem Robertem Roethenmundem - Prezesem reaktywowanego Oddziału Zachodnio-Europejskiego z siedzibą w Berlinie

2

3

1. Doroczna uroczysta kolacja 20 marca w hotelu Waldorff Astoria: „Exploring 2012. The Maya Prophecy”.

2. Przerwa w Walnym Zgromadzeniu członków The Explorers Club. Na tarasie remontowanej siedziby Klubu, od lewej: David Dolan, Don Walsh – Prezes Honorowy The Explorers Club, Monika Rogozińska, Członkowie Rady Dyrektorów: Brian Hanson, Scott Hamilton i Daniel Kopal. (Fot. oraz Archiwum: Monika Rogozińska)

4.)

Ed Sobey, Ph.D. – Prezes Oddziału Pacific Northwest Chapter The Explorers Club odwiedził z żoną Warszawę w maju 2011. Uczestniczył w warsztatach European Science Museum Conference (ECSITE) w Centrum Nauki Mikołaj Kopernik.

Monika Rogozińska, Barbara i Ed Sobey w Warszawie. (Archiwum Moniki Rogozińskiej)

5.)

W dniach 3-4-5 czerwca 2011 r. w Berlinie odbyło się zebranie Rady Dyrektorów The Explorers Club. Przedstawicielem Oddziału Polskiego była jego Prezes - Monika Rogozińska. Podczas zjazdu przedstawiła w prezentacji multimedialnej Oddział Polski, dokonania jego członków i osiągnięcia tych dyscyplin polskiej nauki i eksploracji, których są reprezentantami.

Berlin. Od lewej stoją: Scott Hamilton, Monika Rogozińska, kapitan Norman Baker (Rada Dyrektorów), Bary Moss – Prezes Oddziału Brytyjskiego (Archiwum Moniki Rogozińskiej)

6.)

6 czerwca 2011 r. w Warszawie odbyło się spotkanie Rady Dyrektorów The Explorers Club z Oddziałem Polskim. Współgospodarzem głównego uroczystego spotkania była Pani Katarzyna Sobierajska - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Wśród przybyłych z zagranicy 19 gości byli m. in: Kapitan Don Walsh - Prezes Honorowy The Explorers Club; Lorie Karnath – Prezes The Explorers Club; Kapitan Alfred McLaren - były Prezes Klubu, kapitan nuklearnych łodzi podwodnych, polarnik; Scott Hamilton i dr Ken Kammler - kierownicy wypraw na Everest i badań dla NASA, Norman Baker - uczestnik wypraw oceanicznych Thora Heyerdahla na *Ra I*, *Ra II*, *Tygrysie* i inni. Oddział Polski reprezentowali: Prezes Monika Rogozińska, Wiceprezesi: Prof. Mariusz Ziółkowski i Prof. Tomasz Schramm; dr Małgorzata Dziewięcka, Ewa Wójcik, Andrzej Ciszewski, Prof. Karol Myśliwiec, dr Zdzisław Preisner, Krzysztof Wielicki, Marcin Jamkowski, Sławomir Makaruk. Ze strony Ministerstwa Sportu i Turystyki obecni byli także Panowie Karol Biedrzycki i Rafał Wilczkowski. Przedstawiciele Oddziału prezentowali dokonania eksploracyjne.

Podczas spotkania tytuł Friend of Exploration za zasługi dla Oddziału Polskiego The Explorers Club otrzymał Pan Mecenas Jur Gruszczyński, przedstawiciel Baker & McKenzie Gruszczyński & Partner Attorneys.

Jednym z punktów programu wizyty Rady Dyrektorów, przygotowanej przez Oddział Polski było zwiedzanie Warszawy. Gościom towarzyszyła i oprowadzała Monika Rogozińska.

Don Walsh – Honorowy Prezes The Explorers Club, Monika Rogozińska, Katarzyna Sobierajska – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki RP, Lorie Karnath – Prezes The Explorers Club. (Archiwum Moniki Rogozińskiej)

*Benjamin Hoy Hulsey (Rada Dyrektorów), Ewa Wójcik, Andrzej Ciszewski
(Fot. Monika Rogozińska)*

Przed Pałacem Prezydenckim w Warszawie 6 czerwca 2011 r.

*Od lewej: Brian Hanson – Wiceprezes d.s. Oddziałów, Alfred McLaren – były Prezes Klubu, Monika Rogozińska, kpt. Norman Baker - Rada Dyrektorów, Ethics and Governance Committee, Constance Difede – Wiceprezes (for Flag and Honors), Don Walsh – Honorowy Prezes Klubu, Donald Morley – Wiceprezes (for Operations)
(Archiwum Moniki Rogozińskiej)*

7.)

7 czerwca o godz.12 w budynku dawnej biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (tzw. Stary BUW) przy Krakowskim Przedmieściu 26/28 odbyła się **konferencja prasowa anonsująca powstanie nowego kierunku studiów: Archeologii Podwodnej UW**. **Gościem Honorowym konferencji był kapitan Don Walsh** - Prezes Honorowy The Explorers Club, jeden z dwóch ludzi, którzy dotarli dno Rowu Mariańskiego - w 1960 r. w batyskafie „Trieste” (z Jacquesem Piccardem), profesor inżynierii oceanicznej, specjalista technologii podwodnych, oceanograf, emerytowany dowódca łodzi podwodnych US Navy, pilot, polarnik uhonorowany nazwa geograficzna Walsh Spur na Antarktydzie, członek wielu komitetów związanych z badaniami Ziemi i prawem morskim: m. in. Naval Research Advisory Committee, National Undersea Maritime Agency, NASA Space Application Advisory Committee, U.S. State Department, Law of the Sea Advisory Committee. Wyróżniony licznymi odznaczeniami, wśród nich Medalem Legion of Merit (dwukrotnie), Medalem za Wybitną Służbę Publiczną, Medalem The Explorers Club.

W konferencji udział ponadto wzięli: dr Radosław Karasiewicz-Szczypiorski - kierownik Archeologii Podwodnej Instytutu Archeologii UW; Marcin Jamkowski - kurator wystawy, dziennikarz i nurek, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club.

Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
Prof. Katarzyna Chałasińska - Macukow

Prezes Oddziału Polskiego The Explorers Club
Monika Rogozińska

zapraszają na konferencję prasową anonsującą powstanie nowego kierunku studiów: „Archeologia Podwodna”

z udziałem Gościa Honorowego, kapitana Dona Walsha, Prezesa Honorowego The Explorers Club, profesora inżynierii oceanicznej, jednego z dwóch ludzi, którzy dotarli w 1960 r. batyskafem „Triest” na dno Rowu Mariańskiego.

Konferencja prasowa odbędzie się we wtorek 7 czerwca o godz. 12 w budynku dawnej biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (Stary BUW) przy Krakowskim Przedmieściu 26/28.

W konferencji udział wezmą: dr Radosław Karasiewicz-Szczypiorski, kierownik studiów „Archeologia Podwodna” w Instytucie Archeologii UW oraz Marcin Jamkowski, dziennikarz i nurk, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club, i kurator wystawy fotograficznej „Najgłębsze tajemnice planety. Polskie eksploracje podwodne”, której wernisaż nastąpi po konferencji.

Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
Prof. Katarzyna Chałasińska - Macukow

Prezes Oddziału Polskiego The Explorers Club
Monika Rogozińska

zapraszają na prelekcję multimedialną

kapitana Dona Walsha

„Exploring Inner Space - A Personal Odyssey”

Kapitan Don Walsh

Prelekcja odbędzie się we wtorek 7 czerwca o godz. 18 w Pałacu Tyszkiewiczów Potockich na Uniwersytecie Warszawskim przy Krakowskim Przedmieściu 32

(budynek przy kościele Wniek, wejście od strony Krakowskiego Przedmieścia)

Prelekcja tłumaczona będzie z języka angielskiego

Prezes Honorowy The Explorers Club, jest jednym z dwóch ludzi, którzy dotarli (na Rowu Mariańskiego) - w 1960 r. w batyskafie „Triest” (z Jacquesem Piccardem), profesorem inżynierii oceanicznej, specjalistą technologii podwodnych, oceanografem, amerykańskim dowódcą, kadet podwodnych (US Navy), pilotem, polarkim i uhonorowanym nazwą geograficzną Walsh Spur na Antarktyce, członkiem wielu komitetów związanych z badaniami Ziemi, wyróżnionym licznymi odznaczeniami, m.in. na krótki film „Jeszcze „Jeszcze” i inne, obserwował życie oparte na chemosyntezie, prowadził życie oparte żółd w głębinach oceanów.

Zapraszamy również do obejrzenia wystawy fotograficznej w budynku dawnej biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (Stary BUW) przy Krakowskim Przedmieściu 26/28

„Najgłębsze tajemnice planety. Polskie eksploracje podwodne”

ilustrującej odkrycia w jaskiniach, wraków Bałtyku, pozostałości antycznych kultur w ciepłych morzach, badania wód rejonów polarnych. Wystawę otworzy Dr Don Walsh - Prezes Honorowy The Explorers Club. Kuratorem wystawy jest Marcin Jamkowski - dziennikarz i nurk, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club.

INSTITUT ARCHEOLOGICZNY UW

ODDZIAŁ POLSKI THE EXPLORERS CLUB

RZECZPOSPOLITA

Prof. Walsh otworzył wystawę fotograficzną "Najgłębsze tajemnice planety. Polskie eksploracje podwodne" ilustrujące odkrycia w jaskiniach, wraków Bałtyku, pozostałości antycznych kultur w ciepłych morzach, badania wód rejonów polarnych. Tego samego dnia o godz. 18 w Pałacu Tyszkiewiczów Potockich na UW przy Krakowskim Przedmieściu 32 Prof. Don Walsh wygłosił prelekcję ilustrowaną zdjęciami "Exploring Inner Space - A Personal Odyssey". Obydwa spotkania prowadziła Monika Rogozińska.

Po konferencji i otwarciu wystawy w Starym BUW: "Najgłębsze tajemnice planety. Polskie eksploracje podwodne". Od lewej: Monika Rogozińska, dr Radosław Karasiewicz-Szczypiorski, Marcin Jamkowski, Prof. Don Walsh, Prof. Mariusz Ziółkowski, Ewa Wójcik. (Fot. Marzena Hmielewicz/Adventure Picture)

8.)

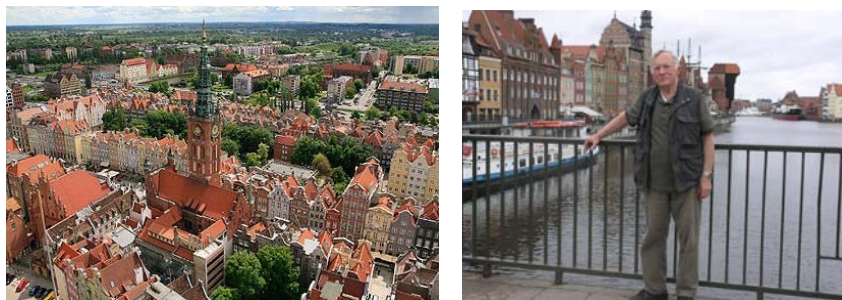
W dniach 5-12 czerwca kapitan Don Walsh odbył podróż po Polsce. Poza Warszawą odwiedził Toruń z domem Mikołaja Kopernika i Muzeum Podróżników im. Toniego Halika (który był Wiceprezesem Oddziału Polskiego The Explorers Club), zamek krzyżacki w Malborku, Kadyny Country Club, Frombork – miejsce pochówku Mikołaja Kopernika w katedrze (powitanie przez księdza kanonika i koncert organowy), Gdańsk z Muzeum Błękitny Lew (dyrektorem jest Henryk Paner, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club), Półwysep Helski, uratowane dwory na Podlasiu: w Rudzie Pniewnik i Galkach. Prof. Donem Walshem na całej trasie opiekowała się Monika Rogozińska. Gospodarzem wizyty w Toruniu był dr Zdzisław Preisner – członek Oddziału Polskiego, w dworze w Galkach gościł Pan Mecenasa Waldemara Gujski.

Toruń. Przed domem, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik i w Muzeum Podróżnika im. Toniego Halika – niegdyś Wiceprezesa Oddziału Polskiego. (Fot: Zdzisław Preisner, M. Rogozińska)

Zamku Krzyżackim w Malborku (Fot. Monika Rogozińska)

W Gdańsku (Fot: Wikipedia, Monika Rogozińska)

Prof. Don Walsh w katedrze we Fromborku przy grobie Mikołaja Kopernika (Fot. Monika Rogozińska, Archiwum M.R.)

Na Podlasiu w prywatnym skansenie oraz w dworach w Gałkach i Rudzie Pniewnik uratowanych przez pasjonatów-romantyków (Fot. Monika Rogozińska)

9.)

Oddział Polski The Explorers Club wsparł inicjatywę nadania nazwy Kon-Tiki ulicy we wsi Lulkowo, należącej do Gminy Łysomice. Z radością konstatujemy, że słynna wyprawa przez Ocean Spokojny na tratwie Kon-Tiki Thora Heyerdahla - członka The Explorers Club, wizjonera, człowieka wielkiej odwagi, konsekwentnie poszukującego prawdy historycznej, rzucającego wyzwania nauce i utartym opiniom, może stać się inspiracją dla kolejnych pokoleń. Wspiera również inicjatywę mieszkańca Lulkowa, Pana Błażeja Rozmarynowicza, aby w przyszłym osiedlu, które ma powstać wokół ulicy Kon-Tiki, nazwy ulic przyczyniły się do powstania unikatowego Osiedla Odkrywców. W historii naszego kraju było wielu wybitnych eksploratorów, których światowej rangi osiągnięcia należy wydobyć z zapomnienia.

10.)

Piotr Chmieliński, członek Oddziału Waszyngtońskiego, 29 września 2001 r. otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Rzeszowa. W mieście tym się urodził. Piotr Chmieliński uczestniczył w pierwszej wyprawie, która przepłynęła Kanion Colca w Peru. Jako pierwszy przepłynął kajakiem Amazonkę od źródeł w peruwiańskich Andach do Atlantyku (6600 km). Prowadzi w USA firmę Environmental Company specjalizującą się w ochronie środowiska. Monika Rogozińska w laudacji w filharmonii wyjaśniła znaczenie jakie dla Peru miała polska eksploracja Kanionu Colca, przedstawiła The Explorers Club.

Uroczystościom towarzyszyły dwie wystawy: w Filharmonii Rzeszowskiej i w wejściu do Ratusza, prezentujące osiągnięcia Piotra Chmielińskiego oraz The Explorers Club.

Piotr Chmieliński w Filharmonii Rzeszowskiej. Rynek i Ratusz w Rzeszowie, gdzie umiejscowiono wystawy. (Fot. Monika Rogozińska)

11.)

Oddział Polski The Explorers Club zaangażował się w kolejny projekt na Kartuzach: prace porządkowe i aranżację ścieżki dydaktycznej dla zwiedzających na terenie cmentarzyska kurhanowego z ok. X-XI w. położonego na terenie obszaru 43 leśnictwa Uniradze, Nadleśnictwo Kartuzy w gminie Stężyca. Sporządzono szczegółowy planu geodezyjny obszaru objętego pracami. Zbadano i uporządkowano hałdy po wykopaliskach wokół odsłoniętego grobu

skrzynkowego i sąsiedniego, powstałe podczas prac wykopaliskowych w okresie międzywojennym XX w.

Opiekę naukową nad projektem objęli: prof. UW dr hab. Mariusz Ziółkowski (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Wiceprezes Oddziału Polskiego The Explorers Club) dr Mateusz Bogucki (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa), Henryk Paner (Dyrektor Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, członek Oddziału Polskiego The Explorers Club.)

Kurzany na terenie leśnictwa Uniradze: opis ścieżki dydaktycznej

Burial mounds on the Uniradze Forest District: description of the educational trail

Kurzany znajdują się na obszarze 42 i 43 leśnictwa Uniradze (daw. arkusza 1438, Archiwalny Zdziałek Polski - AZP nr 05 - Spisosa) pod nazwą Szanec 21 w otoczeniu wzniesienia o wysokości 100 metrów. Teren ten jest częścią kompleksu o nazwie Uniradze, znajdującego się na terenie leśnictwa Uniradze. Kompleks ten jest częścią kompleksu o nazwie Uniradze, znajdującego się na terenie leśnictwa Uniradze.

Najbardziej interesujące z punktu widzenia archeologicznego są kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku. Są to kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku. Są to kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.

Za względu na swoją wyjątkowość można wyróżnić cztery typy kurhanów:

- 1 - kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.
- 2 - kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.
- 3 - kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.
- 4 - kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.

Kurhany ziemno-kamienne są to budowle ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku. Są to kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.

Zagłada pozostałości kultury brązu i kamienia na terenie leśnictwa Uniradze jest wynikiem działalności człowieka. W 2003 roku odkryto kurhany ziemno-kamienne, które zostały odkryte w 2003 roku.

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Zdjęcia: Archiwum Zakładu Antropologii Historycznej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Archeologicznego w Gdańsku

Kurhan kamiemno-ziemny z epoki brązu

Stone-earthed Bronze Age Burial Mound

Powstanie kurhanu 431 związane jest z obecnością na tym terenie ludności reprezentującej kulturę łużycką. Obiekt odkryty na III lotu IV etapu ekologicznego, czyli w przybliżeniu 1100-900 r. p.n.e., to kamiemno-ziemna konstrukcja, z wewnętrzny brzością kamienną, w której składzie składano w glinianej formie (tzw. popielnicach) popioły spalonych na stosie zmarłych. Niekiedy do grobu wkładano łuski cyfocytów wykonanych z gliny.

Obiekt ten był przedmiotem jedynie częściowych wykopalisk ratowniczych, przeprowadzonych w 2003 r. W ich trakcie zbadano tylko jedną część kurhanu (ok. 25% powierzchni), natomiast przez prace jesienią (9.1). Użytkownicy w trakcie prac, materiał ceramiczny jest identyczny z materiałem pochodzącym z podobnych kurhanów, położonych w odległości sąsiadującej 25 leśnictwa Przewóz (II.2 i 3). Pozwoliło to na, podane wyżej, przybliżone datowanie zabudowania.

Na podstawie danych uzyskanych z kurhanów tego typu, a przebadanych w całości, możemy przypuszczać, że wzniesienie takich obiektów przebiegało w następujących fazach:

- po wybraniu i oczyszczeniu miejsca pod kurhan, budowano krąg kamienny z dużych, przykrywających do siebie głazów;
- wewnątrz kręgu, najpierw ziemnie i układano popioły, kamienie, tworząc rodzaj płaszczka, wewnątrz którego przysypano zmarłego; popioły przysypano kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego;
- po złożeniu w kurhanie zmarłego, przysypano go ziemią i kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego.

Kurzany kultury łużyckiej reprezentują najwcześniejszą zidentyfikowaną do chwili obecnej fazę użytkowania tego obrzędowego. Różnicowanie, mogły być użytkowane również jako miejsce pochówku, nawet przez kultury późniejsze o kilkadziesiąt czy nawet więcej lat.

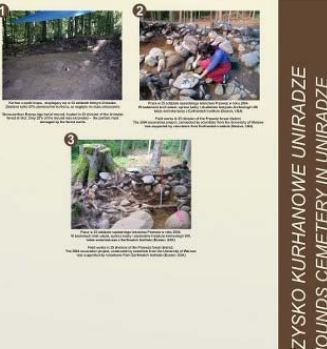
Burial Mound 431 ascribed to the Lusitan Culture dated to the Bronze Age period 3 or 4, or approximately 1100-900 BC. It was an earthen-stone construction with an inner stone circle designed for cinerary urn burials. Sometimes the burials (or cineraries) were furnished with ornaments and weapons made of bronze.

This structure was only partially examined by the rescue excavations team in 2003. During that season, approximately 25% of the mound was excavated – the portion most damaged by the forest works in 2003. Ceramic material obtained from the mound was similar to shards from neighbouring Przewóz forest district number 25 (figs. 2 and 3). Hence the above approximate dating of the whole structure.

From the comparative data compiled from completely excavated mounds of the same kind, we can assume that constructing such objects followed certain stages:

- after finding and clearing a place for the mound, the stone circle was constructed using large boulders set tightly together;
- inside the circle, the dirt was heaped and covered by smaller stones forming a stone „cloak” with small caches for cinerary urns;
- after placing the urns, another layer of dirt was heaped on, followed by the outer stone cloak that was partially covering the stone circle as well.

Lusitan Culture mounds represent the earliest up to date phases of the Uniradze burial ground. Once constructed, such mound could have been in use for multiple burials, over the centuries, even by other, later cultures.

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Zdjęcia: Archiwum Zakładu Antropologii Historycznej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Archeologicznego w Gdańsku

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Photos: Archives of the Historical Anthropology Department, Institute of Archaeology, University of Warsaw

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Photos: Archives of the Historical Anthropology Department, Institute of Archaeology, University of Warsaw

Wczesnośredniowieczny kurhan ziemno-kamienny

Early Medieval stone-earthed burial mound

Kurhan nr 421 to obiekt kamiemno-ziemny, pochodzący z okresu wczesnośredniowiecznego, odkryty w 2003 roku. Jest to obiekt kamiemno-ziemny, pochodzący z okresu wczesnośredniowiecznego, odkryty w 2003 roku.

Obiekt ten był przedmiotem jedynie częściowych wykopalisk ratowniczych, przeprowadzonych w 2003 roku. W ich trakcie zbadano tylko jedną część kurhanu (ok. 25% powierzchni), natomiast przez prace jesienią (9.1). Użytkownicy w trakcie prac, materiał ceramiczny jest identyczny z materiałem pochodzącym z podobnych kurhanów, położonych w odległości sąsiadującej 25 leśnictwa Przewóz (II.2 i 3). Pozwoliło to na, podane wyżej, przybliżone datowanie zabudowania.

Na podstawie danych uzyskanych z kurhanów tego typu, a przebadanych w całości, możemy przypuszczać, że wzniesienie takich obiektów przebiegało w następujących fazach:

- po wybraniu i oczyszczeniu miejsca pod kurhan, budowano krąg kamienny z dużych, przykrywających do siebie głazów;
- wewnątrz kręgu, najpierw ziemnie i układano popioły, kamienie, tworząc rodzaj płaszczka, wewnątrz którego przysypano zmarłego; popioły przysypano kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego;
- po złożeniu w kurhanie zmarłego, przysypano go ziemią i kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego.

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Zdjęcia: Archiwum Zakładu Antropologii Historycznej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Archeologicznego w Gdańsku

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Photos: Archives of the Historical Anthropology Department, Institute of Archaeology, University of Warsaw

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Photos: Archives of the Historical Anthropology Department, Institute of Archaeology, University of Warsaw

Grób skrzynkowy kultury pomorskiej

Pomeranian box tomb

Grób skrzynkowy oznaczony jako 432 pochodzi z kultury pomorskiej, odkryty w 2003 roku. Jest to obiekt kamiemno-ziemny, pochodzący z okresu wczesnośredniowiecznego, odkryty w 2003 roku.

Obiekt ten był przedmiotem jedynie częściowych wykopalisk ratowniczych, przeprowadzonych w 2003 roku. W ich trakcie zbadano tylko jedną część kurhanu (ok. 25% powierzchni), natomiast przez prace jesienią (9.1). Użytkownicy w trakcie prac, materiał ceramiczny jest identyczny z materiałem pochodzącym z podobnych kurhanów, położonych w odległości sąsiadującej 25 leśnictwa Przewóz (II.2 i 3). Pozwoliło to na, podane wyżej, przybliżone datowanie zabudowania.

Na podstawie danych uzyskanych z kurhanów tego typu, a przebadanych w całości, możemy przypuszczać, że wzniesienie takich obiektów przebiegało w następujących fazach:

- po wybraniu i oczyszczeniu miejsca pod kurhan, budowano krąg kamienny z dużych, przykrywających do siebie głazów;
- wewnątrz kręgu, najpierw ziemnie i układano popioły, kamienie, tworząc rodzaj płaszczka, wewnątrz którego przysypano zmarłego; popioły przysypano kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego;
- po złożeniu w kurhanie zmarłego, przysypano go ziemią i kamieniami, tworząc płaszcz zewnętrzny, który przykrywał również popioły zmarłego.

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Zdjęcia: Archiwum Zakładu Antropologii Historycznej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Archeologicznego w Gdańsku

Tekst: Mariusz Ziółkowski i Henryk Paner
Photos: Archives of the Historical Anthropology Department, Institute of Archaeology, University of Warsaw

12.)

Profesor Giuseppe Orefici otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Zasługi

Rzeczypospolitej Polskiej. Profesor Giuseppe Orefici jest archeologiem, członkiem Oddziału Polskiego The Explorers Club, twórcą i kierownikiem Włoskiego Centrum Archeologicznych Badań Prekolumbijskich i Projektu Archeologicznego Nasca, badającego centrum ceremonialne kultury Nasca w Cahuachi na peruwiańskiej pustyni Nazca, twórcą i dyrektorem Muzeum Antonini w miejscowości Nazca. Współprowadzi projekt badawczy w Tiawanaku (Boliwia) wraz z prof. Mariuszem Ziółkowskim. Uroczystość odbyła się 19 października 2011 r. w Sali Złotej Pałacu Kazimierzowskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

Po uroczystości **Prof. Giuseppe Orefici wygłosił wykład: „Recenti risultati degli scavi archeologici a Cahuachi e della posta in valore del centro cerimoniale in mattone crudo più grande del mondo”.**

Od lewej:: Prof. Giuseppe Orefici, Prof. Mariusz Ziółkowski, JM Rektor Prof. Katarzyna Chalasińska- Macukow. (Fot. Monika Rogozińska)

Od lewej: Janusz Milewski – pracownik NBP, Wolontariusz Oddziału Polskiego The Explorers Club; Monika Rogozińska; Prof. Anna Gruszczyńska-Ziółkowska – muzykolog UW, Ambassador Peru Martha Chavarri-Dupuy, Prof. Giuseppe Orefici – archeolog (Oddział Polski The Explorers Club); Prof. Mariusz Ziółkowski – archeolog, kierownik Ośrodka Badań Prekolumbijskich UW i polskiej stacji naukowej w Cuzco, wiceprezes Oddziału Polskiego The Explorers Club; Maciej Kuczyński – speleolog, polarnik, pisarz (Oddział Polski The Explorers Club), Enrique Belaunde - I Radca Ambasady Peru, dr Janusz Wołoszyn - archeolog; Jarosław Kolczyński – antropolog; Andrzej Jacek Tomaszewski - archeolog. (Arch. Moniki Rogozińskiej)

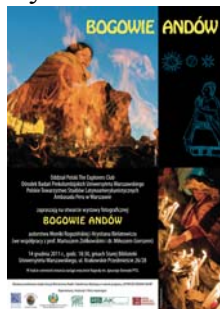

13.)

14 grudnia 2011 r. w gmachu Starej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (Krakowskie Przedmieście 26/28) otwarta została wystawa fotograficzna **BOGOWIE ANDÓW/SACRED ANDES**). Unikatowy materiał przygotowali w Peru i Boliwii: Monika Rogozińska - dziennikarzka *Rzeczpospolitej* oraz fotograf Krystian Bielatowicz.

Autorzy byli świadkami odkryć polskich archeologów, odsłaniania spod ziemi jednego z najważniejszych sanktuariów Imperium Inków w masywie najwyższego wulkanu Peru Coropuny (6425 m), odnajdywania i odtwarzania sieci budowli inkaskich i preinkaskich na wysoko położonym i trudno dostępnym obszarze peruwiańskich Andów, na pustynnym wybrzeżu nad Oceanem Spokojnym oraz w Tiwanaku w okolicach jeziora Titicaca (Boliwia). Obserwowali miejscowe obrzędy i ceremonie, sfotografowali kwiaty roślin kwitnących raz na 100 lat. Pokazują wierzenia i tradycje, które przetrwały od czasów Inków wtapiając się w religię katolicką. Ujawniają głęboko obecną przeszłość. Dołączone zdjęcia autorstwa archeologa dr Miłosza Giersza przybliżają ubiegłoroczne sensacyjne odkrycie przez polskich archeologów świątyni i pałacu kultury Huari na północnym wybrzeżu Peru, które dowiodło istnienia w VIII w. pierwszego imperium andyjskiego - na jego podwalinach Inkowie budowali swoją potęgę.

Wystawa powstała przy współpracy prof. Mariusza Ziółkowskiego, kierującego ze strony polskiej międzynarodowymi projektami archeologicznymi w Andach i Ośrodkiem Badań Prekolumbijskich Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr Miłosza Giersza. Czynna była do 12 stycznia 2012 r.

Autorem zdjęć na plakacie jest Krystian Bielatowicz (Fot. Monika Rogozińska)

14.)

Wykład Prof. Klaus Schmidta “Gobekli Tepe, Early Neolithic Sanctuaries in Upper Mesopotamia” Gobekli Tepe (Turcja) jest najstarszym znanym na naszej planecie sanktuarium, miejscem kultu zbudowanym przez człowieka: powstało w 10 tysiącleciu przed Chrystusem. To w tym rejonie prawdopodobnie zaczęła się neolityczna rewolucja: ludzie zmienili tryb życia ze zbieracko-łowieckiego na osiadły. Bogato rzeźbione monumentalne kręgi z rzeźbionymi filarami wzniesiono ponad 6 tys. lat przed Stonehenge na Wyspach Brytyjskich. Prof. Klaus Schmidt z Deutsches Archaeologisches Institut w Berlinie bada je od 1994 r.

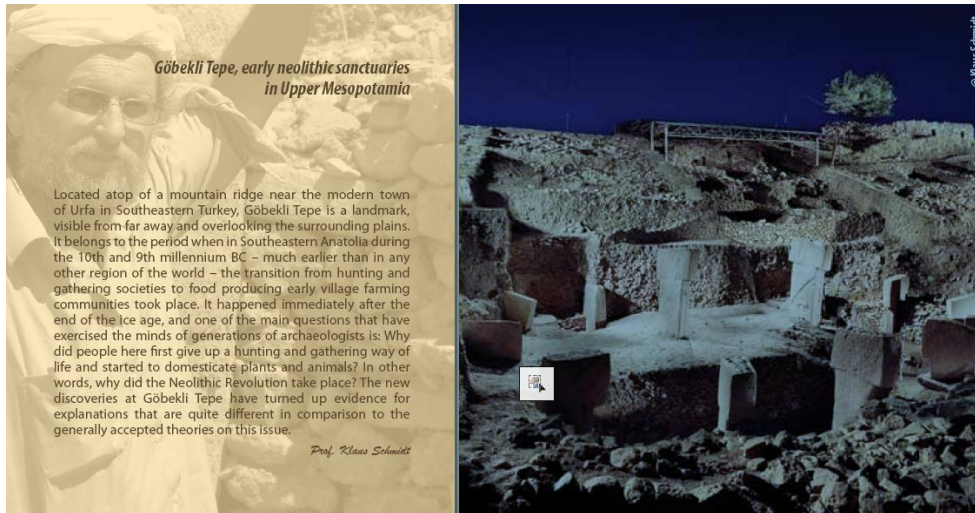
JM Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
Prezes Oddziału Polskiego The Explorers Club
oraz
Zespół Koordynacyjny Dorocznych Wykładów Antropologicznych
Pamięci Profesora Andrzeja Wiercińskiego
mają zaszczyt zaprosić na II Doroczny Wykład

Göbekli Tepe, early neolithic sanctuaries in Upper Mesopotamia

który wygłosi
Profesor Klaus Schmidt
z Deutsches Archaeologisches Institut, Berlin

w dniu 15 grudnia 2011 r., godzina 11:00
Sala Senatu Uniwersytetu Warszawskiego, Kampus Centralny,
Pałac Kazimierzowski, Krakowskie Przedmieście 26/28
Po odczycie Organizatorzy zapraszają na lampkę wina w Sali Złotej

Zaproszenie

Göbekli Tepe, early neolithic sanctuaries in Upper Mesopotamia

Located atop of a mountain ridge near the modern town of Urfa in Southeastern Turkey, Göbekli Tepe is a landmark, visible from far away and overlooking the surrounding plains. It belongs to the period when in Southeastern Anatolia during the 10th and 9th millennium BC – much earlier than in any other region of the world – the transition from hunting and gathering societies to food producing early village farming communities took place. It happened immediately after the end of the Ice age, and one of the main questions that have exercised the minds of generations of archaeologists is: Why did people here first give up a hunting and gathering way of life and started to domesticate plants and animals? In other words, why did the Neolithic Revolution take place? The new discoveries at Göbekli Tepe have turned up evidence for explanations that are quite different in comparison to the generally accepted theories on this issue.

Prof. Klaus Schmidt

@ KlausSchmidt

Wykład w Sali Senatu Uniwersytetu Warszawskiego 15 grudnia 2011 r. współorganizował Oddział Polski The Explorers Club w cyklu **Dorocznych Wykładów Antropologicznych Pamięci Prof. Andrzeja Wiercińskiego**, antropologa, członka Oddziału Polskiego EC (Annual Anthropological Lecture in Memory of Prof. Andrzej Wiercinski (1930-2003) – anthropologist, member of the Polish Chapter EC, promoter of interdisciplinary debates about “The Peculiarity of Man”). Był to drugi doroczny wykład. Pierwszy wygłosił w 2010 r. prof. Gary Urton z Harvard University.

Andrzej Kazimierz Wierciński (1930-2003)

Andrzej Wierciński's choice of career had a huge impact on the academic scene in Poland and abroad. Born on 22 April 1930, in Chorzów (Upper Silesia), he began his scholarly path with studies in physics at the University of Warsaw. After their first semester, however, he switched to anthropology, a decision that would lead him into the world of international travel and widespread recognition. He almost single-handedly, and certainly single-mindedly, re-created the waning Chair of Anthropology at the University of Warsaw, still in the throes of post-war reorganization. Despite his young age, Andrzej Wierciński, employed at that time as an assistant, contributed not only to the Chair's revival. His dedication to anthropology and the University of Warsaw was to continue until the end of his life. Dr. Wierciński's interests were numerous and included human phylogenesis, and especially African historical anthropology, a much discussed topic in Polish anthropology in the 1970s. He contributed many papers to this area of studies as well as being the subject of his PhD dissertation (1977). A significant chapter in Dr. Wierciński's academic career and a new involvement in the studies of man, was his long-term stay in Egypt, which lasted from 1957 to 1959. Together with his Polish and Egyptian colleagues, he took part in several important field expeditions, collecting 5000 archaeological skeletal samples and measurements of many individuals from Egypt's living populations. The backbone 1960s, supplemented by the research at the University of Toronto (1961), formed the basis for the habilitation thesis of Dr. Wierciński, concerned with the anthropological structure of Egyptian population in the Pre-Dynastic period (University of Wrocław, 1966). After Dr. Wierciński's return from Egypt, anthropology at University of Warsaw was in a deep crisis, which led to the Department's closing in 1960. The 60s saw Dr. Wierciński embark on two major research projects: he was involved with the work of the Research Team on Polish Middle Ages, and later together with his wife, Dr. Alina Wiercińska, pooled over thousands of skeletons excavated chiefly in southern Poland, consequently publishing numerous reports and research

papers, including the study on the process of brachycephalization in Africa. At the same time, Andrzej Wierciński shared interesting pre-Columbian cultures, an interest that would lay the foundation of present-day Centre for Columbian Studies. In the 70s, his focus began to change gradually, shifting from physical anthropology and bioanthropology to the theory of culture and anthropology of religion. Bridging Prof. Wierciński's many interests was the multidisciplinary team of the University of Warsaw and the State Archaeological Museum for Research on the Peculiarity of Man, established by him in 1982 as a discussion forum for representatives of all branches of science and humanities interested in the peculiarity of our species. As of 1996, he organized an annual multidisciplinary scientific conference at the Pedagogical University in Kielce, publishing their proceedings in the series *Man: The Peculiarity of Man*. It is not easy to summarize Prof. Wierciński's business career and contribution to the world of science and humanities. Although perhaps not the best way of understanding his many achievements and the scope of his singular intellect, is a numerical listing.

Professor Andrzej Wierciński gave lectures at 13 foreign universities, took a part in more than 70 scientific congresses and conferences, including those to 43 international ones. He was a member of at least 14 scientific societies and committees, editor of four scientific journals (in series: *The Peculiarity of Man* (Kielce), *Sociobiological Anthropology* (Warsaw), *Mitteilungen Paläoethnologische Phänomena* (Wien), *Zeitschrift für Anthropologie* (Wien, München), *Globale Biologie* (Phnom Penh), *Studia in Physical Anthropology* (Wrocław)). The list of his publications includes more books and about 220 papers. He was one of those few scholars who go far beyond the limits of their narrow scientific disciplines and explore the nature of the world with a hunger for knowledge and true passion, without straying from strict methodological approach. Professor Wierciński died in Warsaw, on December 8th, 2003, one day after the last annual multi-disciplinary conference. Its title was: *On the return of man*.

Edited by Christa Benschke on the basis of text written and compiled by Marzena Ziobrowska, Andrzej Chyba and Marzena Ziobrowska

PROGRAMME

The Second Annual Anthropological Lecture in Memory of Professor Andrzej Wierciński

University of Warsaw's Senate Hall
Kazimierzowski Palace, 15th December 2011
Patronage: Her Magnificence, Rector of University of Warsaw

11:00 – 11:15 Opening and Presentation of the Annual Anthropological Lecture in Memory of Professor Andrzej Wierciński

Introductory word:
- Prof. Katarzyna Chabińska – Nieskała, Rector of the University of Warsaw
- Mrs. Monika Rogozińska, President of the Polish Chapter of the Explorers Club
- Prof. Marzena Ziobrowska, Coordinator of the Lecture

11:15 – 12:30 Lecture: Göbekli Tepe, early neolithic sanctuaries in Upper Mesopotamia. Prof. Dr. Klaus Schmidt, Deutsche Archäologische Institut, Berlin

12:30 – 13:30 Discussion with the participation of Prof. Piotr Białecki, Prof. Szymon Maciejowski, Dr. Haniuszek M., Sapiński, prof. Karol Szymczak, prof. Marzena Ziobrowska and other specialists.

Following the lecture and the discussion, a commemorative photo of the Participants will be taken in front of Professor A. Wierciński's bust erected by renowned Polish sculptor Teresa Brodzka-Wiecz.

13:30 – 14:30 A glass of wine at the Gold Hall, Kazimierzowski Palace.

Coordinating Team of the Annual Anthropological Lectures in Memory of Prof. Andrzej Wierciński

Professor Wierciński was an ardent promoter of interdisciplinary debates about basic questions concerning what he called "The Peculiarity of Man". It seems that the most appropriate form of commemorating his inspiring contribution to discussions on the subject would be an annual meeting during which acclaimed specialists in both biological and cultural anthropology would have a chance of presenting the results of their recent research within the hospitable walls of the University of Warsaw. This idea was welcomed by Her Magnificence Rector, hence this inaugural lecture. The Coordinating Team, called into being by Her Magnificence, shall oversee the continuity of this initiative.

Members:

Prof. Alina Wiercińska – Secretary Member
Prof. Roman Gałus – Wrocław University of Technology
Prof. Anneli Lehtinen – Jagiellońska University in Kraków
Prof. Łukasz Miler – University of Warsaw
Prof. Janusz Piontek – Adam Mickiewicz University in Poznań
Prof. Aleksandra Piontek-Zielinska – Adam Mickiewicz University in Poznań
Prof. Marzena Ziobrowska – University of Warsaw

History of the Annual Anthropological Lectures in Memory of Prof. Andrzej Wierciński

In 09 December 2010 the First Annual Anthropological Lecture in Memory of Prof. Andrzej Wierciński "The Structure of Numbers and Codes in Texts: Professor's Photo Writing"

was held by:
Dr. Gary Urton, Distinguished Professor of Pre-Columbian Studies in BioAnthropology Department at Harvard University

Po wykładzie Prof. Klausa Schmidta w Pałacu Kazimierzowskim Uniwersytetu Warszawskiego.
(Fot. Archiwum Ośrodka Badań Prekolumbijskich UW)

15.)

16 grudnia odbył się **Dzień Archeologii Podwodnej** na Uniwersytecie Warszawskim w nowym budynku Biblioteki UW (ul. Dobra 56/66).

Dr Hubert Kowalski z UW i Marcin Jamkowski zaprezentowali najnowsze odkrycia: „Wraki z Martwej Wisły” i „Ocalone przed potopem. Zabytki z Zamku Królewskiego w Warszawie wydobyte z dna Wisły”.

Dr Piotr Nykiel z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Roman Zajder (kandydat na członka The Explorers Club) przedstawili raport i film z pierwszej polskiej ekspedycji nurkowej na wraki zatopione podczas bitwy o Dardanele - „Gallipoli 2011”.

Otwarta została wystawa fotograficzna **NAJGŁĘBSZE TAJEMNICE PLANETY. POLSKA EKSPLOMACJA PODWODNA**, której kuratorem jest Marcin Jamkowski. Część zdjęć z wypraw podwodnych została pokazana po raz pierwszy.

Dzień Archeologii Podwodnej na Uniwersytecie Warszawskim

<p>10.30 Wraki z Martwej Wisły – najnowsze odkrycia Waldemar Ossowski</p> <p>10.50 Archeologia Podwodna – studia niemal dla każdego Nowa oferta dydaktyczna Instytutu Archeologii UW Radosław Karasiewicz-Szczypliński</p> <p>11.00 UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA MEDALI PAMIĄTKOWYCH Popularyzatorom Archeologii Podwodnej</p> <p>11.30 Gallipoli 2011 - raport z Pierwszej Polskiej Ekspedycji Nurkowej (Stan wraków jednostek zatopionych podczas bitwy o Dardanale) Piotr Nykiel, Roman Zajder, Piotr Wytykowski</p> <p>12.15 Ocalone przed Potopem Zabytki Zamku Królewskiego w Warszawie wydobyte z dna Wisły (Projekt "Wisła 1655-1906-2009, Interdyscyplinarne badania dna rzeki"). Hubert Kowalski, Justyna Jasiewicz, Marcin Jamkowski</p> <p>13.00 Otwarcie wystawy fotograficznej "Najgłębsze tajemnice planety. Polska eksploracja podwodna"</p>	<p>Dziekan Wydziału Historycznego UW Prezes Oddziału Polskiego The Explorers Club Dyrekcja Instytut Archeologii UW</p> <p>mają zaszczyt zaprosić na obchody</p> <p><i>Dnia Archeologii Podwodnej na Uniwersytecie Warszawskim</i></p> <p>które odbędą się 16 grudnia (piątek) 2011 roku w nowym budynku Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego ul. Dobra 56/66</p> <p><i>po uroczystości zapraszamy na lampkę wina</i></p>
--	---

*Monika Rogozińska i Krzysztof Kowalski
(Fot. Waldemar Kompala/Fotorzepa)*

Dyrekcja Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego uhonorowała za popularyzację archeologii dziennikarzy „Rzeczpospolitej”: Monikę Rogozińską i Krzysztofa Kowalskiego. Medale pamiątkowe Instytutu Archeologii UW wręczył dziekan Wydziału Historycznego podczas uroczystości w Bibliotece Uniwersyteckiej w Dniu Archeologii Podwodnej. <http://www.rp.pl/arttykul/118849,774289.html>

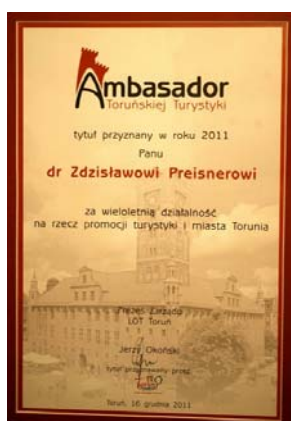
16.)

Członkowie Oddziału Polskiego The Explorers Club zostali uhonorowani tytułami Ambasadorów:

Zdzisław Preisner, geograf, wydawca, otrzymał tytuł Ambasadora Toruńskiej Turystyki za wieloletnią działalność na rzecz turystyki i miasta Torunia;

Prof. Maria Agata Olech, biolog, polarnik, otrzymała tytuł Ambasadora Nowego Sącza i Sądecczyzny. Prof. Maria Agata Olech odkryła ponad 100 nowych dla nauki gatunków mchów, alg, porostów w Arktyce i Antarktyce. Na jej cześć jedno ze wzgórz na Wyspie Króla Jerzego w Południowych Szetlandach (gdzie znajduje się Polska Stacja Polarna im Henryka Arctowskiego – pierwszego Polaka w The Explorers Club) nosi nazwę **Olech Hill**.

Dwaj duńscy naukowcy, którzy w 2011 r. odkryli nowy gatunek prostu, nazwali go dla uhonorowania Prof. Marii Agaty Olech: *Massalongia olechiana*.

17.)

20 stycznia 2012 r. odbyła się **konferencja Oddziału Polskiego The Explorers Club w Hotelu Gródek w Krakowie**. Jest to jedyny hotel w Krakowie o statusie Muzeum Archeologicznego. Na przełomie XIII i XIV w. znajdowała się tu, na Gródku, siedziba wójta Alberta. W gablotach restauracji wystawione są znalezione podczas odbudowy przedmioty, m. in. XII/XIII w. pisanka kijowska, XII w. płytki posadzkowe i łyżwy kościane, XV w. naczynia...

W bibliotece (z kominkiem) stoją od lewej: Janusz Milewski, Juraj Cenker (Słowacja), Andrzej Ciszewski, dr Piotr Nykiel, Roman Zajder, Monika Rogozińska, prof. Tomasz Schramm, Ewa Wójcik, dr Elżbieta Lisowska, Andrzej Lisowski, prof. Maria Agata Olech, dr Małgorzata Dzięwiecka, prof. Mariusz Ziółkowski, Marcin Jamkowski. Siedzą: Maciej Kuczyński, Sławomir Makaruk. (Fot. Roman Zajder)

*Dyplom Jerzemu Donimirskiemu wręcza Monika Rogozińska
(Fot. Jan Milewski/Archiwum Moniki Rogozińskiej)*

Jerzy Donimirski, właściciel Hotelu Grodek w Krakowie, wyróżniony został dyplomem Friend of Exploration za szczególnie zasługi dla Oddziału Polskiego The Explorers Club.

UWAGI KOŃCOWE

W 2011 r. minęło 18 lat od powstania Oddziału Polskiego The Explorers Club. Cieszy się w Klubie opinią wiodącego pod względem kwalifikacji Jego Członków. Podkreślany jest fakt trwania i rozwijania się Oddziału, pomimo wielu przeciwności oraz przemian dokonujących się w tym czasie w Polsce.

Nie przetrwał Oddział Rosyjski (powstały w tym samym roku, co Polski - 1993).

Przestał istnieć Zachodnio-Europejski z siedzibą w Paryżu - reaktywuje się obecnie w Berlinie.

Odbudowę zaczął Oddział Norweski z siedzibą w Oslo, któremu patronował niegdyś Thor Teyerdahl. Z Oddziałów Europejskich jedynie Brytyjski działa nieprzerwanie, poza Polskim.

Koleżanki i Koledzy z innych Oddziałów oraz władz Klubu podkreślają inspirującą i serdeczną atmosferę, jakiej doświadczyli podczas wizyt w Polsce i spotkań z naszym Oddziałem.

Ubolewamy, że nasze Stowarzyszenie z braku funduszy oraz wsparcia instytucji państwa nie wykorzystuje potencjału możliwości promocji Polski na arenie międzynarodowej. Oddział jest częścią światowej organizacji, unikatowej, wielodyscyplinarnej platformy współpracy międzynarodowej. Poza promocją działalności bieżącej należy propagować historię polskiej eksploracji, która nie jest dostatecznie promowana nawet w kraju. Świadomość dokonań rodaków jest czynnikiem budującym poczucie wartości i tożsamości narodowej w każdym państwie. Obserwujemy jak wielką wagę do promocji dokonań Amerykanów przykładają Stany Zjednoczone.

Problemy z jakimi się borykamy, to przede wszystkim:

- brak finansowania sekretariatu;
- brak finansowania strony internetowej, która w obecnej postaci nie nadąża z rejestrowaniem wydarzeń związanych z działalnością Oddziału i Jego Członków. Strona taka powinna być konsekwentnie rozwijana i tłumaczona na język angielski.

Warszawa, marzec 2012 roku

Raport sporządziła: Monika Rogozińska
Prezes